

Shh Emlékek, anekdoták a Tanár Úrról

BARNA ISTVÁN:

A Kodály-legendárium legbájosabb történetei közé tartoznak azok, amelyek a Mester híres és hírhedt szűkszavúságáról, lényegretörő kijelentéseiről szólnak.

Íme, az egyik:

Kodály nemigen állhatta, ha a Zeneakadémia folyosóján megszólították, amikor órára ment, vagy onnan jött. Mindenkiel szóba állt természetesen, de mindig a maga idején. Nevezetes népzeneóráinak hallgatói — és ilyenek a népzene kötelező tárgyá történt előléptetése után (ami ugyancsak Kodály műve volt) igencsak sokan voltak — a szokásos félévi indexaláírásokat természetesen a félév első óráin bonyolították le. Persze voltak, akik még Kodálytól is „lógtak”, olyanok, akik ezt a „melléktárgyat” nem tartották fontosnak. Nos, néhány ilyen hallgató, aki akkor eszmélt rá, hogy indexéből hiányzik Kodály aláírása, amikor már egyzetetésre sürgősen be kellett adni az indexeket az irodába, lesben állt a tanterem előtt, és várta, hogy a Tanár Úr kijöjjön óra után. Kodály kilépett a teremből, az egyik lány kinyitott indexszel odalépett hozzá: „Tanár

Balról jobbra: Kálmán Oszkár, Horusitzky Zoltán, Kerényi György, Ádám Jenő, Székelyhidy Ferenc, Karvaly Viktor és Palló Imre

Úr, egy pillanatra...” Kodály megállt, egy pillanatig némán, majd így szólt: „Már elmúlt” — és békésen tovább-ballagott.

A másik ilyenféle Kodályiáda a harmincas évek közepe táján történt. Egy rendkívül ambiciózus hangszeres növendék Kodálynál is „be akart vágódni”, és ezért népzenei tárgyú tanulmányt írt. Odasündörgött a Mesterhez, aki éppen zeneszerzésórájáról jött kifelé: „Tanár Úr kérem, írtam egy népzenei tanulmányt. Tessék szíves lenni elolvasni, és véleményt monda-

ni!” Kodály ránézett, szó nélkül zsebrevágta az irományt, és továbbment. Hetekkel később az ifjú titán hasonló körülmények között, tehát zeneszerzés-óráról kijövet, megint odasettenkedett Kodályhoz és megkérdezte: „Tanár Úr, kérem, el tetszett már olvasni a tanulmányomat?” Kodály meg sem állva így válaszolt: „Még nem”. És ez így ment hónapokon keresztül. A növendék odament, megkérdezte — Kodály válasza mindig ez volt: „Még nem”.

Sok idő eltelt, mire végre valahára választ kapott. De aligha örült neki. A szokásos kérdésre, hogy elolvasta-e már a dolgoza-

tot, Kodály igennel válaszolt. — „És?” — kérdezte reménykedve, bizakodva a delikvens. — „Rossz” — válaszolt Kodály anélkül, hogy tempós járásán változtatott volna.

BÁRDOS LAJOS:

Személyes kapcsolatam nem volt vele. Egyfelől Kodály nagyon jól távol tudta magától tartani az embereket — másfelől sokkal jobban tiszteltem, semhogy magánügyekkel foglaljam le felbecsülhetetlen értékű munkaidejének csak egy percét is.

Mégis, van egy kedves, nem muzsikusi emlékem róla. Mi 1925-ben végeztük nála a zeneszerzést. Tíz év múlva meghívta lakására ezeket a volt növendékeit. Könnyű kis hideg vacsora, nem túl bőbeszédű társalgás... Aztán egyszer, miként az társaságokban elő-előfordul, véletlenül beállt a teljes csend. Ekkor Kodály Emma asszonyhoz fordult:

— Nem látod, milyen álmosak a vendégek? Miért nem hagyod őket aludni menni?

Nem volt még negyed tíz...

Azóta se dobtak ki sehonnan ilyen finom szellemességgel...

Emma asszonnyal

